

Kirkeblad

for Løgumkloster Sogn

27

december 2018 - januar - februar - marts 2019

Lektoriet i Løgum klosterkirke

Tekst Niels T. Sterum / Foto Povl Søndergaard

Orgelpulpituret i kirkens nordre korsarm er forsynet med et brystningspanel af egetræ, hvorpå er monteret udskårne figurer: Kristus og de 12 apostle. Dette panel fra omkr. år 1500 er en rest af en skranke, som i kloster-tiden fandtes på tværs af skibet og som adskilte munkenes østlige del af kirken fra lægbrødrenes vestlige del. I en synsforretning fra 1706 er det nævnt, at »et lectorium, hvorpå Kristus og de 12 apostle« står tværs over skibet. Et lectorium, også kaldet en læsetribune, er en opbygning med en platform eller en tribune, der tjente forskellige formål. Herfra blev tekster læst eller sunget i vekselvirkning med gejstligheden i koret. På lektoriet kunne der i den senere middelalder også være plads til

et orgel. Aktiviteterne på lektoriet var primært rettet mod gejstligheden i øst. Sjældnere – og mest sent i middelalderen – blev der holdt prædiken herfra rettet mod lægfolk i vest, ligesom vigtige meddelelser kunne gives fra lektoriet, f.eks. domme eller kundgørelse af bispevalg. Lektoriet var også fremvisningssted for relikvier og scene for dele af kirkespil.

I 1776 var panelet ophængt på syd væggen i koret, og i 1844/45 blev det monteret i nordre korsarm som brystning for et pulpitur med bænke uden rygstød til kirkegængere. Funktionen som orgelpulpitur skriver sig fra ca. 1925.

Brystningen er inddelt i 13 felter med udskårne figurer: Kristus og de 12 apostle. Kristus-figuren er 90 cm høj, apostelfigurerne omkr. 80 cm høje. Alle figurer er med flad bagside, der er monteret på panelet med kramper. Hver enkelt figur står på en konsol og er anbragt i et felt indrammet af profilerede lister. Felterne er adskilte ved gotiske spirsøjler. Yderst i hver side af panelet findes et felt uden figurer.

Panelet fremstår i dag afrenset uden farvelægning, men figurerne har tidligere fremtrådt i stærke farver. En opfriskning af farverne er nævnt allerede i 1797. Broget bemaling er fremhævet i 1881. Kristus-figuren har haft en forgyldt baggrund, mens de øvrige figurer anta-

gelig altid kun har haft umalet træ som baggrund.

Under hvert figurfelt findes en løs plade med navn indskåret med gotiske minuskler. Navnet skulle identificere den tilhørende figur, men pladerne er blevet forbyttede i tidens løb, sådan at identifikationen af figurerne ikke kan ske uden problemer. Traditionelt er apostlene kendetegnet ved bestemte genstande (f.eks. er Peter kendetegnet ved nøgle), men disse genstande, kaldet attributter, er også blevet forbyttede eller er gået til / blevet forandrede i tidens løb, sådan at der heller ikke i denne henseende er sikker vejledning om figurerne identitet. Imidlertid findes figurerne i dag i den oprindelige rækkefølge, og ved

hjælp af gamle fotografier kan man nå til et nogenlunde sikkert svar på spørgsmålet: hvem er hvem? Fra venstre mod højre drejer det sig om ①Bartholomæus, ②

Filip (?), ③Thomas (?), ④Jakob den Yngre, ⑤Johannes Evangelist, ⑥Peter, (ikke nummereret) Kristus (med højre hånd løftet til velsignelse og med rigsbæle i

venstre hånd), ⑦Paulus, ⑧Jakob den Ældre, ⑨Andreas (?), ⑩Matthæus, ⑪Judas Thaddæus, ⑫Matthias. I forhold til den 'sædvanlige' apostelrække nævnt i biblen

er Simon Zelotes gledet ud og er blevet erstattet med Paulus. Apostlene er omtalt i mere varierede legender og med flere attributter, end det er muligt at nævne her.

Centralt i panelet er Kristusfiguren, stående som verdensherskeren, med korsglorie, højre hånd løftet til velsignelse, i venstre hånd det korsprydede rigsbæle.

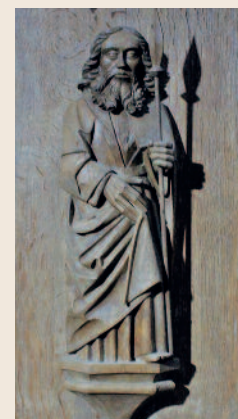
(1) Bartholomæus [med kniv, oprindeligt skaft, nyt blad]: en legende fortæller, at han missionerede i Indien, Arabien, Mesopotamien og Armenien. Han blev for sin tro flået levende, korsfæstet og halshugget. Hans attribut er kniven, som han blev flået med. Han er slagternes og skindarbejdernes skytshelgen.

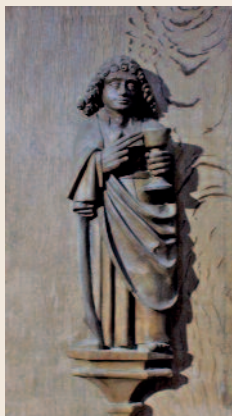
(2) Filip? [med ny stav, Jakob den Yngres attribut]: han prædikede i Lilleasien og Skythien. Han kristnede hustruen til den hedenske prokonsul i Hierapolis (nuværende Pamukkale) i Tyrkiet. I vrede over dette lod prokonsulen ham torturere og korsfæste med hovedet nedad. Han vises med et latinsk kors eller ofte med et T-kors. Skytshelgen for bl.a. konditorer og kræmmere.

(3) Thomas? [med ny hellebardlignende genstand]: iflg. legenderne missionerede han i Irak, Iran og Indien. Han blev kendt som kirkebygger; deraf hans attribut byggestervinklen. Han led martyrdøden, da fire soldater gennemborede ham med deres lanser. Han er skytshelgen for bl.a. arkitekter, murere og tømrere.

(4) Jakob den Yngre [med nyt spyd]: iflg. en legende missionerede han i Ægypten. Han blev biskop af Jerusalem og blev som kristen anklaget af ypperstepræsten og stillet for det jødiske overste råd. Han nægtede at afsværge den kristne tro og blev da dømt til døden. Han blev styrtet ned fra templets mur og endeligt dræbt med en valkestok, som er hans kendetegn. Skytshelgen for bl.a. garvere og hattemagere.

(5) Johannes Evangelist [med oprindeligt bæger]: den discipel som Herren elskede. Han afbildes som en ung skæglos mand. Han blev ikke martyr, men døde i en meget høj alder. Iflg. legenden blev han tvunget til at drikke et bæger med gift, men ved at slå korsets tegn over bægeret drev han giften ud. Derfor ses ofte en giftslange sno sig ud af et bæger, som sammen med slangen er hans attribut. Skytshelgen for bl.a. billedhuggere, malere og forfattere.

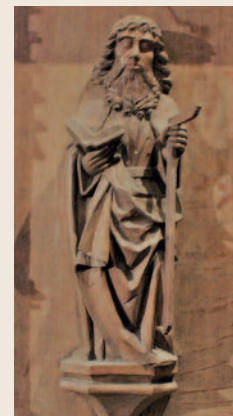
(6) Peter (Simon Peter) [med ny nøgle]: hans attribut er én eller to nøgler, der henviser til, at Jesus lovede Peter Himmerigets nøgler. Iflg. legender blev han korsfæstet i Rom under kejser Neros kristenforfølgelser – efter eget ønske med hovedet nedad, fordi han følte sig uværdig til at blive korsfæstet på samme måde som Kristus. Skytshelgen for bl.a. fiskere, urmagere og pottemagere.

(7) Paulus [med sværd, oprindeligt hæfte, ny klinge]: hans navn var oprindeligt Saulus, og han forfulgte de første kristne. Han blev omvendt, da den genopstandne Kristus viste sig for ham i et syn. Han var altså ikke blandt de 12 disciple, som Jesus valgte til apostle. Selv om han kom ind i apostelrækken senere end de øvrige, fik han høj status som Roms værnehelgen sammen med Peter. Han menes at være forfatter til tretten breve i Det ny Testamente. Efter omfattende missionsrejser til Cypern, Kreta, Lilleasien og Grækenland led han iflg. legender martyrdøden i Rom ved halshugning med sværd under kejser Neros kristenforfølgelser. Derfor er sværdet hans attribut. Skytshelgen for bl.a. v ævere og kurvemagere.

(8) Jakob den Ældre [med ny stav]: iflg. Apostlenes Gerninger blev han henrettet med sværd på Herodes' ordre. Iflg. en legende blev hans lig sejlet til Nordspanien, hvor hans grav i Santiago de Compostela blev et af middelalderens vigtigste pilgrims mål. Han afbildes som pilgrim med stav, rejsetaske i rem over skulderen og muslingeskal syet på hatten eller tasken. Hans attribut er muslingeskallen. Baggrunden for denne attribut er uklar. En legende fortæller, at en ridder faldt i havet med sin hest, da båden med Jakobs lig sejlede forbi, og da Jakobs kraft reddede ham op af vandet, var han helt dækket af muslingeskaller. Hans navn på dansk var Skt. Ib, og skallen kaldes en Ibsskal. Han er bl.a. pilgrimmenes og apotekernes skytshelgen.

(9) Andreas? [med ny bygmestervinkel, Thomas' attribut]: legenden beretter om hans mission i Lilleasien, Grækenland og Donaulandene. Han led martyrdøden i Grækenland, hvor han blev korsfæstet. Ifølge traditionen var hans kors et X-formet kors, Andreaskorset. Dette karakteristiske kors er hans attribut. Han er bl.a. fiskernes og sejlmagerens skytshelgen.

(10) *Matthæus* Evangelist [med sværd, oprindeligt hæfte, ny klingel]: han var tolder, før han blev discipel, og derfor kan en pengepung eller et regnebræt optræde som hans attribut, men også hellebard eller økse kan forekomme som attribut. Afbildes ofte skægløs og præsteklædt. Oftest er hans attribut et sværd, idet den mest udbredte legende fortæller om hans henrettelse med sværd. Skytshelgen for bl.a. bogholdere.

(11) *Judas Thaddæus* [med oprindelig kølle]: iflg. legenderne missionerede han først i Armenien sammen med Bartholomæus og senere i Mesopotamien sammen med Simon Zelotes. Han led sammen med Simon martyrdøden. Han blev dræbt med en kølle, Simon med en sav. Han fremstilles oftest med køllen som attribut, dog ses han også med hellebard, spyd, økse, sværd eller sten, en sjælden gang med bygmestervinkel. Han påkaldes i særligt umulige situationer. Skytshelgen for bl.a. politifolk og sygehusarbejdere.

(12) *Matthias* [med ny sav, Simon Zelotes' attribut] han var den discipel, der blev valgt af de øvrige disciple til at efterfølge Judas Iskariot (som forråbte Kristus). Han udbredte Kristi lære i Judæa, og han led martyrdøden ved stening og halshugning foran templet i Jerusalem. Hans attribut er oftest øksen (sjældent sværdet, hellebarden eller spyddet), hvormed han blev dræbt. Skytshelgen for bl.a. smede og skræddere.

Som nævnt var panelet en del af lektoriet, som fandtes i middelalderens kloster- og domkirker. Den hævdede platform havde rækværker både mod øst og mod vest. Løgumkloster-panelet er netop et sådant rækværk med figurerne vendt mod vest. Under platformen var der en skærmvæg af træ eller mur med åbninger, som til en vis grad tillod lægbrødre/lægfolk at følge med i munkenes gudstjeneste. Der kunne være to eller tre døråbninger i skærmvæggen, som i andre tilfælde kunne bestå af et delvis gennemsigtigt gitterværk. Over platformen fandtes det store lægmandskrucifiks (som i Løgumkloster nu står højt hævet på bjælken mellem korsskæring og kor, se kirkeblad nr. 19), og på kirkegulvet ved vestsiden af skærmvæggen stod et alter, hvor gudstjenester for lægfolk blev foretaget. Dette alter kaldet »helligkorsaltret«,

er bevidnet i Løgumkloster gennem en kilde fra 1510. Sandsynligvis var skærmvæggen i Løgumkloster på tværs midt i skibet. Det syn, der omkring år 1500 mødte en kirkegænger, som trådte ind i kirken fra vest, gjorde indtryk først og fremmest gennem det vældige mere end 5 meter høje kors med den korsfæstede Kristus, som gennem sin død havde ofret sig for menneskenes frelse. Under dette billede strakte sig i mere end 8 meters bredde apostelrækken med Kristus i midten. Blandt apostlene kunne de fleste kirkegængere finde deres personlige skytshelgen, som de kunne rette en bøn til, mens de ventede på den hellige messes begyndelse ved helligkorsaltret.

Artiklen findes på www.loegumklosterkirke.dk under menu punktet Lektoriet i Løgumkloster Kirke

Gid julen må bringe viljen til freden

Sådan skrev en ung sønderjysk soldat hjem til sin familie fra den nordfranske by Lens i sommeren 1916 under et af de store slag i 1. verdenskrig, slaget ved Somme. Af de 26.000 dansksindede sønderjyder, som blev indkaldt i krigen, omkom de 5270 ude på slagmarkerne. En af dem var den unge sønderjyde Kresten Andresen fra Ullerup. Hans dagbøger og breve fra krigen er udgivet i ny kommenteret udgave med titlen: *Krestens breve og dagbøger - En dansker på vestfronten i Første Verdenskrig* (2012). Udgiveren er historikeren, lektor Claus Bundgård Christensen, som indleder sit oplysende forord sådan: Den 8. august 1916 var den unge sønderjyde Kresten Andresen på vej til skyttegravsstillingerne ved Somme. På vejen hilste han på en kammerat. Det er det sidste livstegn fra ham. Hvad der siden overgik Kresten Andresen, vides ikke. -

Kresten Andresen skrev juleaften 1915 i et brev fra byen Lens i Nordfrankrig:

*Kære forældre!
Så blev der alligevel jul, inden freden kom; vi ved ikke engang om det bliver den sidste krigs jul; men det vil vi bede til. Her er der ingen ydre forandring; kanonerne tordner som enhver anden dag -
Det er ingen fredens fest her. - Jeg er så glad ved at få jeres julepakke. I skriver, I synes, det er så lidt, og jeg synes, der er alt, hvad man kan ønske sig. Smørret har jeg også fået. Så kan jeg jo holde fest i julen. Den lille grankvist med julelyset har jeg tændt, der gik ild i den, og det gav sådan en duft af jul. Å, hvor er det trist, uendelig trist, at være sådan revet ud af sin sammenhæng. Det er mørke, trange tider, og mørkere og mørkere bliver det.*

Det burde mane til alvor. En farlig leg med onde magter. Det er næsten, som har mennesket her i sin dårskab skabt et værk, som vokser sig så stort, at det ikke kan tøjles. Der er sat sådanne kræfter og sådanne lidenskaber i gang, at ingen kan bringe dem til at standse, men de fortærer alt på deres vej. Det er en vildfarelse. Der er ingen udvej at se mere, det går lukt mod ødelæggelse; men »netop, som jord ej nær kan råde, kommer et frelsens væld af nåde, så kommer julk!

Gid julen må bringe viljen til freden. Længslen efter den har været i så lang tid; men juleaften må længslen naturligt vokse. Først når længslen efter freden overgår viljen til sejren, og når folk i ydmyghed kan bøje sig ned for det store menneskelige, er der betingelser for fred -.

Claus Bundgård Christensen skriver i slutningen af sit forord:

Slaget ved Somme var, som det også fremgår af brevene, præget af voldsomme artilleribombardementer med svært skyts. Det bevirkede, at soldater ofte blev begravet i stillingerne eller i de granathuller, hvor de søgte dækning. At Kresten Andresen omkom under slaget, og at hans lig aldrig blev registreret, forekommer sandsynligt.

Ud for slægtsgården i Ullerup i vejkanten kan man i dag se en mindesten for Kresten Andresen.

Med ønsker om en glædelig jul og et fredeligt og lyst nytår til alle i Løgumkloster sogn!

Sten Haarløv

Tak for 30 spændende år

I 1988 var der nogen, der havde et ønske om, at Løgumkloster erhvervsliv godt kunne være repræsenteret i menighedsrådet. Jeg tænkte dengang, det kan jeg godt, uden at vide hvad jeg egentlig gik ind til. Jeg var ikke den, der sad på kirkebænken hver søndag, så det var en meget anderledes verden at træde ind i, meget nyt skulle læres, kun 32 år og så ind i en verden, hvor tingene nogle gange gik og går meget langsomt i forhold til mit arbejdsliv. Det har så resulteret i 30 utroligt givende og spændende år. Vores børn var dengang 7 og 9, og de har stort set ikke kendt andet, end mors kalender havde mødedato ved mødedato.

Virket under 3 forskellige biskopper, nr. 3 provst er netop indsat, afleveret en præst til bispehvervet i Haderslev, været med i ansættelse af 4 præster, arbejdet sammen med engagerede menighedsrådsformænd og menighedsrådsmedlemmer og et hold af fantastiske medarbejdere,

som er utrolig fagligt dygtige på hver deres område.

Har i alle årene siddet med i koncert/musikudvalg, havde en overgang i 90'erne vilde planer med store koncerter, som nogen nok slet ikke forbandt med kirkemusik. Der var stor tilstrømning af koncertgæster, store entréindtægter, nogen har sikkert rystet på hovedet og tænkt/sagt, at der må være en, der skal løbe hornene af. Sjovt var det, men noget af det ville jeg nok ikke have valgt i dag.

Der har været mange spændende opgaver, og den største opgave har helt afgjort været reoveringen af kirken, en proces som startede i 1998 med prøveløsning, udsyn til alter, afskæring af gavle på bænke, som ikke var godt, ønske i 2003 fra organisten om udvidelse af orgel, planer om fondsansøgninger og reovering/nye bænke og lys, i 2007 principgodkendelse, det videre arbejde med projektbeskrivelser og udførelse af tegninger til brug ved fonds

ansøgninger. En brand i Dormitoriet gør, at projektet ligger lidt stille. A.P. Møller Fonden viser interesse for vores projekt, og har et krav om, at Jørgen Overby bliver arkitekt på projektet. Det har været det helt rigtige valg, en arkitekt med respekten for det historiske og det moderne i forening. Det blev alt i alt en meget lang proces fra den spæde planlægning til det færdige resultat i juni 2015.

2 menighedsrådsvalg og 2 præsteskit, hvor det hele spidseede til omkring reoveringen, men med et stærkt sammenthold i menighedsråd og et personale, som knoklede for at holde hverdagen kørende, kom vi igennem og har i dag en af Danmarks smukkeste reoverede kirker, synes vi. 3 store fonde, A.P. Møller, Augustinus og Carlsberg fonden har deres del i reoveringsprojektet, Augustinus fonden (orgeldelen) var så begejstret, at de bad om et ekstra besøg. Det var en stor oplevelse at stå sammen med Per Kirkeby og beundre hans

kunstværk, og se tårerne trille ned ad kinderne på ham. At stå med ansvar for så omfattende et projekt og ind imellem få tanken »bare millionerne slår til« kan godt give søvnløse nætter, men med dygtige samarbejdspartner i form af kollegaer, personale, offentlige myndigheder, arkitekt, håndværkere, fonde mfl. kan det lade sig gøre.

Med stor taknemmelighed og glæde takker jeg alle, som jeg på den ene eller anden måde har haft samarbejde med igennem 30 år, tak for tilliden til at jeg i 6 år fik lov at være formand for Løgumkloster Menighedsråd.

En særlig tak til alle dem jeg igennem tiden har siddet i menighedsråd med, og ikke mindst hele personalegruppen, af hjertet TUSIND TAK. Jeg glæder mig til at kunne få lov at tænde for lyset på kirken, som det sidste inden jeg takker af. Jeg ønsker alt godt for det nye menighedsråd.

Britta Larsen

Hjælp os med at gøre verden klimaklar

Folkekirkens Nødhjælp-kister (næste) kærligheden på klimaet, når den årlige sogneindsamling løber af stablen søndag den 10. marts 2019. Som indsamler kan du klæde verden på til klimaforandringerne.

Løgumkloster Kirke er klar til at gøre verden klimaklar ved indsamlingen søndag den 10. marts 2019. Vi håber at se så mange frivillige som muligt til den altid hyggelige indsamlingsdag. »Den årlige sogneindsamling er altid en hyggelig søndag. Det er en god og meningsfuld måde for familier at være sammen på, og det samler folk om en vigtig sag til gavn for verdens fattigste,« siger en tidligere indsamlingsleder.

Kunne du tænke dig at blive indsamlingsleder og samtidig slå et slag for verdens vigtigste sag? Så kontakt allerede nu Povl Søndergaard, tlf. 22 17 62 40 eller på mail: locusdei.kirketjener@gmail.com.

”
Den årlige
sogneindsamling
er altid en
hyggelig
søndag
“

Tusind tak

Efter over 20 år i menighedsrådet vil jeg gerne sige tak for et alsidigt og spændende arbejde i Løgumkloster menighedsråd.

Jeg trådte ind i menighedsrådet som suppleant for H. P. Mogensen, der flyttede fra Løgumkloster. Det var en udfordring at komme i menighedsrådet, hvor der skal tages beslutning om mange forskellige områder:

Lige fra plæneklipper, nye bænke, ny præst, organist, byggeri, økonomi, børnegudstjenester, koncerter, diakoni m.m.

Jeg har været i mange forskellige udvalg, heriblandt diakoniudvalget. Diakonien har været det område, hvor jeg har lagt mine kræfter. Der er blevet oprettet besøgstjeneste, vågetjeneste og som sidste skud på diakonistammen, sorggruppen. Diakoniarbejdet har mange frivillige, og takket være dem har Løgumkloster et stort og godt diako-

niarbejde. I diakoniarbejdet har vi også ansvar for Helligtrekongerfest og arrangementer på Lindevang for besøgsvenner og værter.

Jeg vil gerne sige tusind tak til alle medarbejder og menighedsrådet for et godt udbytterigt samarbejde.

Tusind tak til alle frivillige og sognet for den opbakning, I har vist mig.

En varm hilsen med ordene fra indgangen til Løgumkloster kirke:

Tak, at huset her blev bygget som en sang om Paradis, som et skaberglimt nedrykket i vort lavlands tågedis.

*Mange hilsner
Kirsten Christensen*

Hellig Tre Kongers fest 2019

Efterårssolen varmer dejligt, og bladene i skoven gyldner, og snart har vi vinter.

Julehøjtiden nærmer sig med hastige skridt, og snart har vi første søndag i advent. Løgumkloster kirke inviterer borgere over 70 år, som bor i Løgumkloster sogn, til Helligtrekonger fest lørdag den 5. og søndag den 6. januar 2019.

Helligtrekonger festen begynder 16.15 i Løgumkloster kirke ved sognepræst Sten

Haarløv og med medvirken af kirkens børnekor.

Efter gudstjenesten fortsætter arrangementet i Havesalen på Refugiet, hvor der er middag og hyggeligt samvær. Der vil være fællessang og et lokalt underholdningsindslag.

En festlig og fornøjelig eftermiddag / aften som slutter ca. kl. 20.00.

Spejderne vil bringe invitationerne ud før første søndag i advent.

Opbakningen er stor til Helligtrekonger fest, så hvis man har fået invitationen og ønsker at deltage, så meld dig til enten lørdag eller søndag, der er begrænset antal pladser. På grund af besparelser vil der være en egen betaling på 75 kr.

*Hjertelig velkommen
Kirsten Christensen
Formand for
diakoniudvalget*

Præstegårdsaftener i januar og marts 2019

Første gang er tirsdag den 29. januar kl. 19.30 i den danske præstegård, Storegade 7. Anden gang den tirsdag d. 5. marts kl. 19.30 i den tyske præstegård, Garvergade 14.

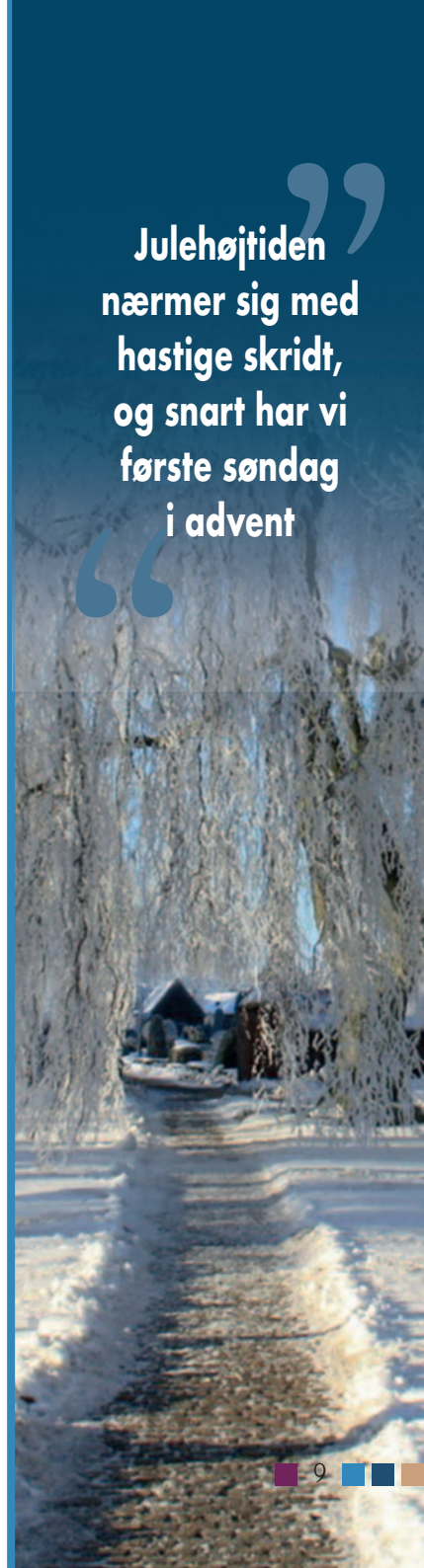
Vi vil synge fra den fælles dansk-tyske salmebog, rette blikket lidt frem mod markeringen af grænsedragningen

i 1920 – og med plads til hyggelig snak.

Aftenen afrundes som sædvanligt med bordets glæder. Alle er velkomne. På godt gensyn.

*Venlige hilsener
Matthias Alpen og
Sten Haarløv*

”
Julehøjtiden
nærmer sig med
hastige skridt,
og snart har vi
første søndag
i advent
“

Fastelavnsfest

Fastelavn ligger i år søndag den 3. marts 2019. Gudstjenesten er kl. 10. Vi synger salmer, som også børnene kan synge med på. Som altid er børnene velkomne til at komme udklædte og gå med i optog, når gudstjenesten begynder. Efter gudstjenesten slår vi traditionen tro katten af tønden i glasgangen. Og selvfølgelig bydes der også på fastelavnsboller og sodavand, kaffe eller te!

Babysalmesang efterår 2018

Nu nærmer det sig sin afslutning. Hver tirsdag har jeg siden slut august tirsdag formiddag været i Løgumkloster Kirke. En fantastisk oplevelse at være i kirke sammen med babyer og deres mødre. Der er mange indtryk. Der er babyer, der småler af lyden fra triangelen, der får en fantastisk lyd med akustikken, der er i kirken. Babyen der smiler, ba-

byen der forsøger og også kan klappe til sangen. En anden forsøger at tromme på døbefonten. Og med store øjne ser de små på sæbebobler og den farverige paraply. De er alle forskellige og har hver deres måde at være på. Så tak for de gode oplevelser ved salmesangen i Løgumkloster Kirke, og nu giver jeg opgaven tilbage til Maj-Britt Uhd

Nielsen. Hun vil lede det næste hold, som begynder til februar.

Ninna Madsen

Babysalmesang

Så lakker det mod enden...

Jeg begynder at kunne se en ende på min barsel, tiden går så stærkt, når man hygger sig og det gør jeg virkelig her i min barsel.

MEN jeg har også brugt min barsel konstruktivt. Min lille Solveig og jeg har deltaget i babysalmesang både i Løgumgårde Kirke i foråret og i Løgumkloster Kirke her i efteråret. Det har været super sjovt at se, hvordan andre dygtige kvinder gør det og jeg glæder mig til igen at varetage opgaven i Løgumkloster kirke til januar. Lidt om babysalmesang i Løgumkloster kirke.

Babysalmesang er gudstjeneste for de mindste, men også for deres mor, far eller f.eks. bedsteforældre. Det er en stund, hvor musikken og kirkerummet danner rammen for en stjernestund med dit barn. Vi synger de smukke salmer, laver fakter, danser små danse, lytter til musik

og udforsker kirkerummet - det hele på babyernes præmisser. Ro og hygge er, og skal være, det centrale. Vi slutter hver gang af med at tænde et lys ved lysgloben og hygger med at spise en let frokost sammen i glasgangen. Her er der tid til en masse dejlig hyggesnak om alt mellem himmel og jord. Man behøver ikke at være vant til at komme i kirken eller at være sangkyndig for at deltage. Babysalmesang er for alle babyer fra ca. 2 måneder og indtil kravlealderen (typisk omkring 10 måneder) - hvis

du er i tvivl, om tilbuddet er noget for netop dit barn, så kontakt os, så kan vi snakke om det.

Det næste hold begynder torsdag den 24. januar 2019 kl. 10.00.

Hvis I har spørgsmål til babysalmesang, kan I henvende jer til kirkesanger:

Maj-Britt Uhd Hansen på tlf. 22 45 99 10 eller til kirkens babysalmesangsmail: locusdeibabysalmesang@gmail.com.

Vi ses i medio januar 2019.

Maj-Britt Uhd Hansen

”
Babysalmesang
er gudstjeneste
for de mindste,
men også for
deres mor, far
eller f.eks.
bedsteforældre
“

Adventsgruppe 2018

Adventsgruppen er klar igen

Vi står klar med åbne arme og pebernødder til nogle hyggelige lørdag formiddage i konfirmandstuen i Løgumkloster.

Her skal vi:

- Lytte til juleevangeliet og høre julehistorier
- Udfolde vores kreative sider i form af julekort og andre juledekorationer, hvor fantasien får frit spil
- Bage luciabrød og andet julebag
- Komme i julestemning

Arrangementet er gratis og åbent for børn i alderen 0.- 4. klasse.

Det er fra kl. 10.00 - 12.00 den 1., 8. og 15. december.

Tilmelding til:
Elisabeth Krogh Skau, tlf. 50 48 39 21
Eller på facebookgruppen: Adventsgruppe 2018

*Med venlige julehilsner
Adventsgruppen v.
Elisabeth og Løgumkloster
menighedsråd*

Invitation til minikonfirmander ved Løgumkloster Kirke i 2019

Vi glæder os til at kunne være sammen med de nye minikonfirmander i 3. klasserne fra Distriktsskolen og Friskolen på onsdage mellem kl. 14.00 - 15.30.

Start: Vi begynder onsdag den 30. januar og otte gange frem. Nærmere invitation og beskrivelse af forløbet vil blive afleveret på skolerne i begyndelsen af januar.

Alle børn i 3. klasserne er velkomne. Undervisningen er gratis.

Sted: Undervisningen foregår i kirken og i konfirmandstuen, Storegade 7. Børnene bliver hentet den første gang. Tilmelding kan ske allerede nu.

Hos Povl Søndergaard, locus-dei@gmail.com eller Sten Haarløv, tlf. 74 74 47 47, steha@km.dk

*Vi glæder os til at se jer alle!
Sten Haarløv*

Gudstjeneste for børn:

Tirsdag den 5. februar kl. 16.45

Et tilbud for alle børnefamilier i Løgumkloster sogn og omegn. Vi begynder i kirken med en kort gudstjeneste indrettet for børn. Her vil de Grønne Spejdere medvirke. Vi synger, hører musik og lytter til en historie fra Bibelen.

Efter en lille halv time er bordet dækket til hyggeligt samvær i kirkens Glasgang. Det er igen Y's Men, som står for middagen. Prisen er 25 kr. for voksne og gratis for børn. Når børnene har spist, er der mulighed for, at de kan lege, mens de voksne fortsætter snakken.

Vi håber meget, at børnefamilier, bedsteforældre, venner og bekendte vil komme og »slå to fluer med et smæk« - hyggeligt samvær og nem aftensmad.

Arrangør:
Menighedsrådet

Den gode gamle Klingpung og MobilePay i Løgumkloster Kirke

Løgumkloster Kirke indfører nu MobilePay i forbindelse med indsamlinger og koncerter.

MobilePay er en måde at betale på uden kontanter eller kreditkort. Det foregår via mobiltelefon, hvis man har programmet MobilePay installeret.

Søndagens indsamling kan overføres med MobilePay til nummer 96854

Beløbet vil blive overført til det formål, der samles ind til den pågældende søndag. Man kan overføre fra mandagen inden til og med søndagen. Klingpungen vil stadig gå rundt under søndagens højmesser og andre gudstjenester!

Derudover kan man betale billetter til koncerter og evt. pengegave til entré-fri koncerter.

I begge tilfælde overføres beløbet til nummer 98741. Man skal huske at angive formålet i 'tekst', så kirken ved, hvad beløbet skal gå til.

Povl Søndergaard

Høstgudstjeneste i børnehøjde

Børnene fra Løgumklosters danske børnehaver og dagplejere havde en rigtig hyggelig formiddag i Løgumkloster Kirke den 4. oktober, hvor vi fejrede børnehøstgudstjeneste.

Der var underholdning for små og store - og børnene fik en rigtig god oplevelse.

Høstgudstjenesten søndag den 7. oktober var en solrig dag med mange deltagere, og ligesom ved tidligere års høstfejring, bar børn, kommende konfirmander og kirkens børnekor noget af høstens overskud ind under gudstjenesten. Efterfølgende var der en dejlig kirkefrokost, som Y's Men, Løgumkloster stod for.

Indsamlingen og auktionen over høstens gaver indbragte kr. 8096.- som går ubeskåret til Folkekirkens Nødhjælp.

Tak for gaver fra butikker i Løgumkloster by.

Se billeder fra dagene på www.loegumklosterkirke.dk under billedgalleri.

Povl Søndergaard

FILMAFTEN

Filmaften

Onsdag den 20. februar kl. 19.30 - entré 50 kr.

Bergman: et år, et liv

Instr.: Jane Magnusson

I år er det 100 år siden, at den svenske mesterinstruktør Ingmar Bergman blev født. I den anledning er dokumentarfilmen »Bergman: et år, et liv« blevet til. Det år, der tænkes på, er 1957, hvor filmene »Det syvende segl« og »Ved vejs ende« gjorde ham verdensberømt. I sit lange liv (han døde i 2007) instruerede han i mere end 60 film og 170 skuespil. Han var ansat på teatre i Helsingborg, Malmø, Stockholm og München. Bergman havde en særlig evne til at få det bedste frem hos de skuespillere, han instruerede, Max von Sydow, Erland Josephson, Ingrid Thulin m.fl. Samtidig havde Bergman altid noget på hjerte med sine film og skuespil, hvad enten det drejede sig om at kritisere falskhed og overgreb eller om at vise menneskers dybe og ægte følelser. Som præstesøn havde

han et særligt skarpt blik for religiøst magtmisbrug og hykleri. Det religiøse element indgår i hans film på godt og ondt, men mange andre eksistentielle temaer optog ham: ensomhed, forgængelighed, parforhold og seksualitet. Bergmans eget privatliv og hans film- og teaterinstruktioner kunne være svære at adskille. Filmskildringerne af erotisk sanselighed, forførende lidenskab, had og vrede havde bl.a. baggrund i hans eget liv: Han var gift fem gange og havde adskillige kærlighedsforhold, bl.a. med skuespillere som Harriet Andersson, Bibi Andersson og Liv Ullmann. Hans TV-produktion

»Scener fra et ægteskab« (1973) lagde så at sige gaderne øde; det var dengang, der kun var én TV-kanal! En anden TV-serie af Bergman, »Fanny og Alexander«, der blev vist ved juletid i 1988, indeholdt både julemunterhed, uhygge og grim familiefejde - betagende og skræmmende på én gang. I den dokumentarfilm, der nu vises, får vi et indtryk af Bergmans mesterlige filmkunst og af personen selv. Det er, som anmelderen Kim Skotte skrev i Politiken: »et dramatisk kunstnerportræt om omkostningerne ved at satse hele livet på kunsten«.

Finn Rosenberg

Samtalekreds om Rygter om Gud – en bog om gudsbilleder på godt og ondt, af Johannes Væрге (2018)

En ny og velskrevet bog af præsten og teologen Johannes Væрге. Væрге skriver klart og tilgængeligt om centrale aspekter af den kristne tro. Han undersøger de forskellige tiders billeder af Gud og peger på, hvordan forestillinger om Gud er blevet fejllæst og misbrugt. Nutidig tale kritiseres ofte for at have gjort Gud så kærlig, at han virker harmløs. Billedet af en hård og straffende Gud møder man lige så ofte. Johannes Væрге belyser i bogen de forskellige opfattelser af Gud ud fra bibelsk materiale og teologers udsagn fra oldkirken og frem til i dag. Også digtning og kirkekunst og musik indgår. Sigtet i bogen er at genfinde et billede af Gud som far, hyrde og dommer - alle i lyset af det bibelske udsagn: Gud er myndig kærlighed.

Vi vil læse bogen i vintermånederne og diskutere dens indhold og aktualitet.

Første gang er onsdag den 23. januar kl. 19 - 21 i konfirmandstuen. Alle er velkomne.

Sten Haarløv

Bogen er: Johannes Væрге, Rygter om Gud, Forlaget Eksistensen 2018. Pris: 189,-

”
Reglen var også
fast daglig
læsning hos
cistercienserne,
som slog sig ned
i Løgumkloster
i 1200-tallet
”

Grib chancen og læs i fællesskab en af klosterlivets grundtekster: Benedikt af Nursias Regel - i ny dansk oversættelse!

Benedikt regnes for den vestlige kristenheds munkefader. Han grundlagde o. 530 klosteret Monte Cassino i Italien og lagde med sin berømte klosterregel, Benediktinerreglen, grunden til hele det vesterslandske klostervæsen frem til i dag. Reglen var også fast daglig læsning hos cistercienserne, som slog sig ned i Løgumkloster i 1200-tallet. Nu foreligger Benedikts Regel i en ny og let læst dansk oversættelse, med oplysende indledning og kommentarer. Kapitlerne omhandler adskillige emner lige fra om tavs-hed, om bøn, om tidesang til manuelt arbejde, om mængden af mad og drikke, om hvordan gæster skal modtages osv. Bogens titel er: Benedikts regel, oversat og med indledning, Katolsk Forlag 2017.

Hans Memling Portrait of Benedetto Portinari 1487

Suppl. litteratur: Bodil Busk Sørensen, Benedikt af Nursia (2008)

(ialt ca. 100 små sider), pris 190,- kr. Kan også lånes på biblioteket.

Første mødegang tirsdag den 4. december kl. 19.00 - 20.30 i konfirmandstuen. Alle er velkomne!

Sten Haarløv

Sangaften i Kapitelsalen onsdag den 16. januar kl. 19.30

Vi tager hul på det nye år med fællessang i godt samvær, hvor vi både synger fra Højskolesangbogen og lærer nogle nye salmer og lærer nogle nye salmer fra tillægget 100 salmer. Heri er flere fine nye salmer og melodier af bla. Sten Kaalø, Iben Krogsdal, Hans Anker Jørgensen, Lisbeth Smedegaard Andersen og komponister som f.eks. Jesper Gottlieb, Willy Egmose, Erik Sommer og vores lokale Aksel Krogslund Olesen.

Musik og akkompagnement varetages af vore organister, og som sædvanligt vil der være et velvalgt kaffe/te traktement i Glasgangen.

*Vel mødt!
Sten Haarløv*

Nyt fra Løgumkloster Menighedsråd - juni - oktober 2018

Nyt fra sognepræsten

Babysalmesang er begyndt den 28. august
Konfirmandundervisningen er startet den 7. september
Mobilepay-betaling er introduceret i forbindelse med indsamling om søndagen og ved højtiderne.

Nyt fra menighedsrådet

Menighedsrådet godkendte Budgetbidrag for Løgumkloster sogns menighedsråd, CVR-nr. 56316418, afleveret den 13. juni 2018 kl. 13.14

Driftsbevilling til budget 2019 er blevet godkendt. Debataftenen den 27. august med Jørgen Demant forløb fint, der var ca. 50 deltagere.

Udstillingen Løgumkloster set gennem linsen åbner den 1. november 2018, kl. 19.30, med deltagelse af musiker Christoffer Møller, Mette Outzen og fotograf

Hans J. Jacobsen, alle er velkommen, udstillingen varer året ud. Den er blevet støttet med midler fra Tønderhus Fond, Løgumkloster Handels- og Håndværkerforening, Løgumkloster Refugium og Lions Club Løgumkloster

Dato for frivillighedsfest er fastsat til onsdag den 8. november 2018.

Man har i forbindelse med budgetsamrådet i Tønder provsti fået fremlagt et oplæg om en kommende vederlagsfri erhvervelse og fornyelse af gravsteder, gravning og tilkastning af grave for folkekirkemedlemmer. Emnet blev diskuteret, og drøftes videre ved kommende erfamøde for menighedsrådsformænd.

Suppleant Carsten Thygesen er indtrådt i menighedsrådet som suppleant for Lone Duus, der er udtrådt.

Rettelse til Kirkeblad Nr. 21, side 2:

Ved en fejl er Folketings-salens loftsdekorationer nævnt som J. N. Sond-rups værk. Dekoratio-nerne skyldes billed-hugger Laurits Carl Ni-kolaj Mortensen (1861-1945). Niels T. Sterum

Redaktionen

Menighedsrådet havde søgt om at komme med i konsulentrunde 2018. Der var fem projekter fremsendt:

Fugning af kirkens gulv, hvis der på et tidspunkt kan skaffes økonomi, det var der ingen indvendinger imod.

Den meget omdiskuterede indgangsportal med efeuen blev diskuteret. Nationalmuseets konsulent foreslog, at den skulle bevares, da den er af så historisk værdi for kirke og kirkegård. Det er der sikkert rigtig mange, der vil glæde sig over.

Ringmuren omkring kirkegården, særligt den meget gamle del ind mod Refugiet og mindelunden, som er i en meget dårlig forfatning, en større restaurering vil kræve fondsmidler.

Træerne, som står hele vejen rundt om kirkegården, hvad skal der gøres ved dem og hvilke skulle evt. fældes.

Den nuværende konfirmandstue trænger til en større reovering, der var et ønske fra menighedsrådet om at lave en ny løsning, et sognehus med møde-undervisningslokale/kontor og depot i

forbindelse med kirken, hvori elevatorprojektet til dormitoriet indgår. Til et sådant projekt vil der være store muligheder for at søge fondsmidler. Der var positiv melding fra konsulenterne, som syntes, at projektet var spændende. Der vil blive arbejdet videre med opgaven. I konsulentrunden deltog biskop Elob Westergaard, den kongelige bygningsinspektør Gunilla M. Rønnow, Nationalmuseets direktør Per Kristian Madsen, kirkegårds-konsulent Mette Fauerskov, arkitekt Anker Ravn Knudsen, kirkeværgen og repræsentanter fra menighedsrådet.

Der blev afholdt sognemøde den 18. september, der var et meget pænt fremmøde,

”
Den meget omdiskuterede indgangsportal med efeuen blev diskuteret
“

og menighedsrådets arbejde i de forskellige udvalg siden sidste sognemøde blev fremlagt.

Ved sognemødet den 18. september blev der sammensat en liste til det kommende menighedsråd. Ved fristens udløb den 2. oktober var der ikke indkommet flere lister, hvilket betyder, at listen fra den 18. september er gældende.

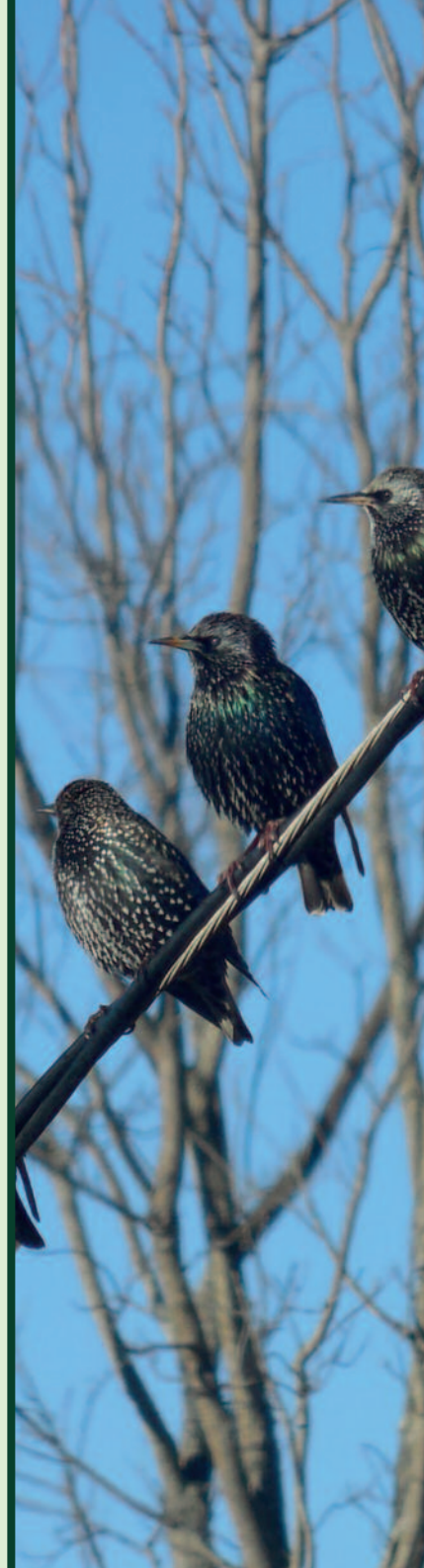
Valgt blev følgende: (antal stemmer i parentes) Karen Hedemann Andresen (38), Elsemarie Dam-Jensen (33), Kjeld Outzen (26), Helle Skaarup (24), Svend Egelund Rasmussen (24), Mai-britt Ravnborg Thude (24) og Lis Emma Søvik (22).

Suppleanter: Lene Margård Pedersen (22), Reimer Post (19), Carsten Tygesen (13) og Jens Maybom (12).

Det nye menighedsråd tiltræder 1. søndag i advent.

Elsemarie Dam-Jensen

Ved redaktionens slutning havde det nye menighedsråd endnu ikke konstitueret sig. Følg med på kirkens hjemmeside!

Konserter

Lørdag den

1. december kl. 20.00

Adventskoncert
Trioen Zenobia
Arr. Løgumkloster
Refugium
Entré

Søndag den

9. december kl. 16.00

Rundfunk-Jugendchor
Wernigerode
Arr. Bund Deutscher
Nordschleswiger

Lørdag den

15. december kl. 16.00

Handels Messias
Sønderjyllands Symfoni-
orkester
Arrangør: Sønderjyllands
Symfoniorkester
Entré

Lørdag den

22. december kl. 19.30

Julekoncert
Klosterkoret
Hans Christian Hein,
direktion og orgel
Fri entré

Fredag den

28. december kl. 20.00

Tre kvarters festlig
julemusik
Miriam Winkler Hansen,
sang
Poul Skjølstrup Larsen,
orgel
Fri entré

2019

Torsdag den

10. januar kl. 19.30

Lutherbandet spiller »Nye
salmer fra hele verden«
Arr. FUV
Fri entré

Lørdag den

12. januar kl. 15.30

Janne Mark med band spil-
ler salmer fra albummet
»Pilgrim«
Arr. FUV
Fri entré

Søndag den

20. januar kl. 16.00

Poul Skjølstrup Larsen,
orgel
Fri entré

Lørdag den

2. marts kl. 20.00

Stine Benjaminsen,
blokfløjte
Lasse Toft Eriksen, orgel og
cembalo
Fri entré

Onsdag den

13. marts kl. 20.00

Birgit Wildemann, orgel
Fri entré

Lørdag den

30. marts kl. 20.00

Poul Skjølstrup Larsen,
orgel. Fri entré

Torsdag den

4. april kl. 19.00

Kammerorkester ledet af
koncertmester Rumen
Lukanov som Stehgeiger
Værker af Ravel, Lars-Erik
Larsson, Edvard Grieg,
Mozart, Fauré, Bach etc.
Arrangør: Sønderjyllands
Symfoniorkester
Entré

Fredag den

19. april kl. 16.00

Passionskoncert
Fri entré

Klosteraften

Onsdag den 27. marts kl. 19.30 ved Brian Patrick McGuire

Titel: Bernard af Clairvaux og cistercienserne - dannelsen af det kristne Europa i middelalderen og i dag.

Brian McGuire

skriver om sit foredrag:

Takket være Løgumkloster kirkes omdannelse efter middelalderen til sognekirke er en af middelalderens smukkeste teglstenskirker blevet bevaret til vor tid. Efter den sidste restaurering fremtræder bygningen lyst og indbydende. Hermed kan vi tænke over den klosterorden, der skabte stedet, cistercienserne. De kaldte det »Locus Dei«, Guds sted, og de var efterkommere af den markante skikkelse, Bernard af Clairvaux.

Bernard blev aldrig mere end abbed, men i årene mel-

lem 1125 og hans død i 1153 var han en central skikkelse ikke alene i cistercienserordenen, men også i den reformerede kristendom, som påvirker os den dag i dag.

Jeg har kaldt ham den første europæer, fordi Europa handler om tro på en kærlig Gud og menneskehedens vej til den Gud. Vores Europa i dag er mere verdsligt end

Bernards var, men vore kirker og vort sprog er fyldt med erindringen om en Gud, som elsker os.

Bernard prædikede denne Gud ikke alene til sine munke, men til et europæisk publikum. Derfor tager vi til Bernards klostre i Frankrig, for at komme tættere på en tidlig etape i det kristne Europas fødsel.

Faldne i Den Store Krig

(for året 1918) fra Løgumkloster Sogn

Ludwig Lerpcher, 45 år. Han betegnes som Schweizer på Frederiksgård; Schweizer kunne tidligere betyde mejerist, og det er jo nok ikke usandsynligt, at han har arbejdet som sådan på Frederiksgård. Han var født i Bayern den 31. august 1873 og var katolik. Han døde på lazarettet i Tønder 21. februar og blev begravet i Tønder den 25. Han er ikke opført på hverken mindetavle i kirken eller på sten i mindelunden; der har ingen efterladte været i sognet. Til gengæld er han på mindestenen på Tønder Kirkegård.

Hans Matthiesen Petersen, 24 år. Han var tjenestekarl i Ellum og ugift. Havde været med fra krigens start og faldt ved Templeaux le Guerard den 21. marts. Han var den ældste af 3 sønner, forældrene var Bothilde og Jens Peter Nicolai Petersen på Ellum Mark. Familien kom fra Høgslund i Abild

sogn, hvor han var født i 1894. Hans navn er på mindestenen i Ellum og på mindetavlen i kirken.

Albrecht Wulff, 20 år. Han var født uden for ægteskab i Bredebro, moderen var Auguste Henriette Wolf. Hun blev i 1899 gift med blikkenslager Andreas Christian Carstensen, og de boede i Klostergade 14. De fik to efterlevende børn, Andreas og Anne. Både faren og lillebroren deltog også i krigen fra henholdsvis 1915 og 1917. Albrecht er sikkert kommet med som 18-årig i 1915; han blev ramt af et stykke af en flyverbombe den 25. marts og blev begravet ved Bilancourt. Hans navn er på mindetavlen i kirken og på mindesten på mindelunden.

Andreas Nissen Marquardsen, 21 år. Han var en søn fra Faurby og har sikkert været hjemme i bedriften før indkaldelsen. Han faldt den

4. april ved Moreuil - det var hans første kamp. Hans storebror Marquard Christensen Marquardsen var også faldet som 21-årig i 1916. Hermed var de to ældste sønner i familien faldet i krigen; den tredjeældste, Kristen Johannes døde et par år efter faderen i 1949, og derved blev det den yngste søn, Harro, der kom til at føre slægtsgården videre. Andreas er mindet på familiegavstedet i Løgumkloster foruden på mindetavlen i kirken og på mindesten i mindelunden.

Hans Peter Thomsen, 20 år og **Magnus Peter Thomsen**, 24 år. Brødre fra Tinggård i Draved. Hans døde den 9. april på hovedforbindingspladsen ved Rollet efter at være blevet ramt af en granatfuldtæffer. Magnus, der var underofficer, blev ramt af en shrapnelkugle i ansigtet den 19. juli ved Arelny og var straks død.

De var begge ugifte; deres forældre var Anne Marie Cathrine og Jørgen Peter Thomsen på Thinggård. Faderen var død i 1915, og ejendommen blev efter krigen drevet videre af enken sammen med to overlevende sønner, Andreas og Jørgen samt en datter, Katrine. Begge de faldnes navne er opført på mindetavlen i kirken og på mindesten på mindelunden.

Georg Marius Andersen, 25 år. Han var søn af kromand og landmand Andreas Christian Andersen og hustru Anna Cathrine i Ellum. Han blev offer for et gasangreb og døde i et feltlazaret den 19. april. Han var ugift. Hans lillebror, Anton, var faldet året før; den ældste bror overlevede krigen, men døde i 1920, så svigersønnen Kristian Hansen overtog senere kroen. Hans navn er på mindetavlen i kirken og på mindestenen i Ellum.

Karl Niels Adamsen, 32 år. Landmand i Draved, han har sikkert været karl på Fre-

deriksgård, i hvert fald boede enken, Margrethe sammen med parrets to børn, Niels Amandus og Johanne Marie, efter krigen i en bolig hørende til Frederiksgård. Senere blev hun gift med Jens Mattesen fra Vester Terp (en bror til Christian Theodor, der faldt i 1917); de fik i 1922 en søn, der fik navnet Karl Laust Broder (opnævnt efter moderens afdøde mand og efter farfaren). Sergent Karl Niels Adamsen var født i Pughøj ved Toftlund og blev den 1. april ramt af en granatsplint i ryggen og døde den 20. april af stivkrampe på Lazarettet i Halle; han blev begravet den 27. april i Løgumkloster. Hans navn er opført på både mindetavle i kirken og på mindesten i mindelunden; han er også nævnt på mindestenen på Toftlund Kirkegård.

Herman Homilius, 24 år. Han var søn af bygmester Herman Homilius og hustru Anna Margrethe. Han har ikke været bosat i Løgumkloster ved indkaldelsen, så han har sandsynligvis været

under uddannelse eller på valsen. Han faldt ved Pozieres den 22. april; han blev ramt af en granat. Hans navn er på mindetavlen i kirken og på mindesten i mindelunden.

Johann August Carstens, 31 år. Han var før indkaldelsen ugift maler i Løgumkloster sandsynligvis hos sin far. Forældrene var Anne Marie og Marius Carstens, de boede i det nuværende Markledgade 2. Han var startet som menig og var efterhånden avanceret til at blive officersstedfortræder. Han havde 2 gange tidligere været såret, en gang alvorligt, og faldt nu som følge af et hovedskud den 29. maj. Han blev begravet på krigskirkegården Warmersville. Hans lillebror Marius var faldet i 1915. Han æres både på mindetavle i kirken, på mindelunden og på brandværnets mindetavle.

Leo Johann Kopperschmidt, 38 år. Før indkaldelsen var han murer i Løgumkloster; han var ikke gift

og havde øjensynlig ingen familie i byen. Han var født i Neustadt, men navnene på hans forældre kendes ikke - de var døde, da han faldt. Han faldt ved Billy-sur-Ouroq ved et fjendtligt flyverbombangreb den 1. juni.

Johann Ferdinand Jørgensen, 28 år. Han var søn af Cathrine og Andreas Friedrich Jørgensen. Begge forældre var døde, moren i 1904 og faren 1917. Faren havde været hjulmager og rebslager, og familien boede i et af de små huse på Markedsgade, hvor nu Sparekassen ligger. Johanns 3 søskende, malermester Jens Peter Jørgensen, Eleonora Margrethe Marie og Catharina Andrea overtog huset, og de to søstre ernærede sig som syersker. Eleonoras datter Kathrine Elenore, gift Iversen, ejede huset, indtil det måtte give plads for Sparekassens udvidelse i 1980. Johann Ferdinand faldt den 3. august, men mere kendes ikke; hans navn er på mindetavle i kirken og på sten i mindelunden.

Christian Andersen, 20 år. Han var plejesøn hos Anne Christine og Jacob Hansen i Ellum. Han var født i Møgeltønder, og hans forældre Christine Marie og Christian Mikkelsen Andersen var begge døde. Kort efter krigen flyttede Anne Christine og Jacob til Allégade i Løgumkloster, hvor Anne Christine døde i 1920 og Jacob i 1924. Ægteskabet var øjensynlig barnløst udover plejesønnen. Christian Andersen faldt den 2. september; der er ikke oplyst noget om stedet, kun at det var en fuldtræffer, der medførte øjeblikkelig død. Han mindes på mindetavlen i kirken og på mindestenen i Ellum.

Gustav Adolf Schmidt, 24 år. Han var født i Jørgensgård, Aabenraa, som søn af Auguste Adolphine og Andreas Johannsen Schmidt; faren døde 37 år gammel, 2 måneder før Gustavs fødsel, og der var i forvejen 6 ældre søskende i familien. Han havde tidligere boet i Kiel og Hamborg, og sandsynligvis

også i Løgumkloster, da han mindes på mindsten i mindelunden, hvor dødsdatoen er anført som den 6. august. Andre steder oplyses, at han faldt eller blev meldt savnet ved Nurlu i Frankrig den 5. september.

Jørgen Tychsen Hansen, 32 år. Hans forældre var Mathie Christina og Hans Jørgen Hansen, parcellister i Ellum; der var to yngre brødre, Anton og Hendrich, der var blind. Faren var død allerede i 1906, og familien drev ejendommen videre i fællesskab, indtil Jørgen efter at være blevet gift i 1913 med Christiane Wegner overtog den. Den lå sandsynligvis på Kilen i Ellum. Moren og Anton blev boende, og da Jørgen ikke kom hjem fra krigen, drev de sammen med enken den videre. Foruden Christiane efterlod Jørgen 2 små børn, Mathie, der var født i 1915 og Johann, der var født i 1917. Han faldt ved Sancy den 8. september, og han mindes på mindetavlen i kirken og på mindestenen i Ellum.

Peter Lorenz Thomsen, 19 år. Han nåede kun at være 6 dage ved fronten; ifølge kirkebogen dræbt af skud i ryggen; faldt den 8. oktober ved Betricourt og begravet ved Asfeld. Hans forældre var Marie og Christian Peter Thomsen, gårdfolk i Asset på det nuværende Assetvej 4. Faren var død i 1911 og moren giftede sig med Ole Olesen i 1914. Peter Lorenz havde en lille søster Anna, der efter krigen boede hjemme, mormoren Elisabeth boede også sammen med dem. Hans kalde navn har været Lorenz, og han er mindet på mindetavle i kirken og på mindsten i mindelunden.

Peter Christian Sørensen, 31 år. Han var født i Kløjning som søn af Nielsine Petrea og Jørgen Sørensen. Da han blev indkaldt, var han bosiddende i Avnbøl, Ullerup Sogn. Han var gift med Jensine Lassen fra Skanderup ved Ribe, og de havde en datter, der var født i 1909. Han var på østfronten fra november 1915 til maj 1917

og derefter på vestfronten ved Verdun. Han faldt ved Cambrai den 8. oktober. I 1918 flyttede Jensine sammen med datteren Kristine til Løgumkloster og boede først i Allégade og derefter Slotsgade. I 1930erne flyttede hun væk fra byen. Peter Christian er mindet i mindelunden og på mindsten ved Ullerup Kirke.

Johannes Peter Michelsen, 26 år. Han var uddannet ingeniør og skulle som den ældste søn sandsynligvis træde ind i familiens forretning; forældrene var Ina og blikkenslagermester Johannes Peter Michelsen i Mellemgade 2. Michelsens forretning var et velrenommeret firma med kunder over hele landsdelen. Johannes Peter jr. gjorde tjeneste i et stærkstrømskompagni i feltet og døde på et feltlazaret i Jonaville den 18. oktober af det, der kaldes »Grippe«; det har sikkert været den spanske syge, der i krigens sidste år dræbte mange, både civile og militærpersoner. Dødsdagen angives også nogle ste-

der til den 24. oktober. Han mindes på mindetavle i kirken og på mindesten i mindelunden.

Jes Edvard Edvardsen, 30 år. Hans forældre var gårdfolkene Lena og Ludolf Evardsen, der drev gården på hjørnet af Storegade og Mellemgade. Efter forældrenes død blev ejendommen overtaget af den yngste søn, Nis, og senere blev den flyttet ud på Tønder Landevej som »Højbo«. Han døde på lazaretet Saminov i Bayern af »Grippe« den 27. oktober. Han mindes både på mindesten i mindelunden og på mindetavle i kirken.

Christian Detlef Carstensen Juhl, 35 år. Han var bagermester og gift med Johanne. Han havde været med i krigen fra 15. august 1914 og var blevet hjemsendt i juni 1918. Han døde den 22. november i Løgumkloster, men blev begravet i Tønder. Hans dødsfald blev ikke godkendt af invalide-nævnet som værende forårsaget af krigen. Hvor han har

arbejdet eller haft bagerforretning vides ikke. Efter krigen flyttede enken med et barn tilbage til Tønder. Han mindes kun på brandværnets mindetavle.

August Ludwig Krüger, 44 år. Han var skomager i Løgumkloster, men hvor han har arbejdet og boet vides ikke. Han var fra Rummelsburg i det nuværende Polen og er nok kommet hertil som rejsende svend. Han blev gift med den ældste datter af købmand Hans Peter Jørgensen i Østergade, Johanne Marie, og i ægteskabet var der 3 børn, Hans Peter, Nicoline Marie og Willy August. Han døde på et hjælpelazaret i Harzen den 30. november af »Grippe«. Johanne Marie døde allerede i 1920, og de 3 forældreløse børn kom derefter i pleje, drenge i Løgumkloster hos morfaderen, senere morbroderen, Niels, og Nicoline Marie hos en anden morbror, der flyttede til Hamburg. August Krüger mindes på mindetavle i kirken, på mindesten i mindelunden og

på brandværnets mindetavle.

Wilhelm Daniel Bahnsen, 24 år. Han var søn af musiker, bogtrykker og bogbinder Peter Bokhoff Bahnsen, der havde forretning i Markeds-gade 25, hvor nu Sparekassen ligger. Han var ugift. Han havde været lettere såret i krigen i 1915, men dukkede nu under for en tuberkulose, som han havde pådraget sig i felten. Han døde den 5. april 1919 på et lazaret i Flensborg og blev begravet på kirkegården i Løgumkloster. Han mindes på mindetavle i kirken og på mindesten i mindelunden.

Selvom en tilfangetagelse i mange tilfælde gjorde, at man reddede livet og kom væk fra slagmarkerne, var det ikke alle tilfangetagne, der kom hjem:

Jacob Andresen Popp, 33 år. Han blev taget til fange allerede den 27. oktober 1914 ved Langemark i Belgien og tilbragte resten af krigen som krigsfange i Frankrig. Han var født på Løgumkloster

Mark, på Grisemose. I 1912 blev han gift i Egvad med Margrethe Nielsen fra Klixbüll, og de slog sig ned i Nørre Hostrup. De fik en søn i 1913, og Jacob blev indkaldt straks ved krigsudbruddet. I 1919 kom der meddelelse om, at han var død den 21. marts på et lazaret ved Clermont-Ferrand; der angives ikke noget om dødsårsagen. Hans forældre var Ingeborg Christine og Christian Outzen Popp, der først i 1920'erne flyttede på aftægt i »den gamle skole« i Løgumkloster. Han nævnes på mindesten på Egvad kirkegård, på mindetavlen i Løgumkloster Kirke og på mindesten i mindelunden.

Mange soldaters skæbne blev først kendt flere år efter krigen:

Hermann Heinrich Foged, 24 år. Han var bosiddende i Løgumkloster, før han blev soldat, men der har ikke været nogle efterladte eller bekendte, der har søgt for, at han kom på mindetavlen eller på mindestenene i Mindelunden.

Hans død blev meddelt af Zentral-Nachweise-Amt für Kriegerverluste i Berlin til personregisteret i Løgumkloster sidst i 1920. Han faldt ved Contalmaison den 4. juli 1916 og havde tidligere både været meldt såret og været meldt taget til fange. Han var

født i Åstrup ved Haderslev, men her er han øjensynlig heller ikke kommet på nogen mindesten eller -tavle.

Vagn Lauritzen

Kilder: De faldne i verdenskrigen blev hvert år registreret i sognenes kirkebøger, selv om de jo ikke blev begravet på kirkegården. I personregistre indføres dødsfaldene efter underretning fra de militære instanser. Ikke alle faldne er registreret

i de to ovennævnte registre, så der er i øvrigt hentet oplysninger fra diverse registre over faldne sønderjyder og fra relevante arkivalier i Lokalhistorisk Arkiv for Løgumkloster Kommune.

Besøg www.lokalhistoriskarkiv-6240-lgkl.dk/

Billederne viser en soldaterbegravelse under krigen. I Slotsgade bringes kisten fra jernbanen til Missionshuset (kirken var lukket pga. restaurering) og i Østergade/Storegade er man undervejs til kirkegården.

Tak til Vagn Lauritzen

Siden 2015 har Vagn Lauritzen bidraget med korte beretninger om de Faldne i Den Store Krig (for årene 1914 - 1918) fra Løgumkloster Sogn, i alt 90 faldne. (11 i 1914, 25 i 1915, 21 i 1916, 9 i 1917, 22 i 1918, 1 i 1919, 1 faldt i 1916 men først meldt i 1920).

Vi vil gerne herfra rette en hjertelig tak til Vagn Lauritzen for det meget store research- og oplysningsarbejde om de mange, der faldt i 1. verdenskrig. Det har været interessant og tankevækkende at følge disse beskrivelser. Til orientering kan man finde alle Vagns artikler på kirkens hjemmeside under fanebladet kirkeblad. Artiklerne er i kirkebladene nr. 17, 18, 21, 24 og 27.

Povl Søndergaard

Lys på kirkegavlene

Tirsdag den 11. september bankede det på døren til konfirmandstuen. Menighedsrådet havde denne aften møde, og ind kom bestyrelsen for 'Andelsvaskeriets Mindefond' v. Jytte Mikkelsen, Jens Kjær Jensen og Hans Holdt. Menighedsrådsmedlemmerne undrede sig lidt, - kun Britta Larsen og Povl Søndergaard havde kendskab til deres besøg, og de havde holdt det hemmeligt i over et halvt år!

Hans Holdt kom med forklaringen:

Tak, at vi må bryde ind i jeres møde, men jeg kan herved for 16. gang uddele legater fra mindefonden. Det har vi glædet os til. Det er til og med i dag blevet til 800.000 kr. i 36 portioner.

Fonden er jo en såkaldt 'mindefond'. Det er det i denne sammenhæng, fordi

- Vi mindes det tidsrum, der var mellem storvask med gruekedel (måske endda

H. C Andersens mor ved åen), vask med vaskebræt og gammeldags vaskemaskiner - over fælles vaskemaskiner, som man skiftedes til at bruge - til en tid som i dag, hvor hvert hjem har egen vaskemaskine, tørretumbler m.v.

- Det vil bl.a. sige, at vi kan tænke tilbage på en tid sidst i 1940-erne, hvor pengene var små og et indskud på 100 kr. (en andel) var meget vanskelig at betale. Mange betalte af i små beløb.
- Der kan tænkes tilbage på andelsbevægelsens tid, hvor folk fandt sammen og løste tingene i fællesskab - skulder ved skulder for egne sparsomme midler.
- Vi kan sådan mere materielt og økonomisk tænke på en virksomhed, der nu drives videre på privat basis (som privatejet aktieselskab), men som i mere end 50 år fungerede som andelsvaskeri.

Fra venstre: Hans Holdt, Jytte Mikkelsen, Britta Larsen og Jens Kjær Jensen.

Og dette på en så fornuftig måde og ved så dygtigt virke, at andelsvaskeriet ikke bare løste en opgave i samfundet, men det skabte også økonomi - egenkapital.

Det blev til:

- baggrunden
- grundlaget og
- de værdier, der er blevet til legatkapitalen i 'Andelsvaskeriets Mindefond', som altså opstod ved, at andelsselskabet solgte virksomheden til Ejnar og Søren Gram.

Som bestyrelse kan vi hvert år markere det ved at foretage en legatuddeling. I år bl.a. til jer.

Vi søger at være helt enige om alle beslutninger om udelinger. Det er normalt lige til. Sådan er det også i år.

Denne enighed er gået på jer! Held og lykke med det!

I Kulturugen 2016 havde vi lys på kirkegavlene, og siden den tid har mange spurgt, om det ikke ville kunne etableres igen. Dette er nu lykkedes med hjælp fra 'Andelsvaskeriets Mindefond', så der i fremtiden - i den mørke tid - vil være lys på øst og vest-gavlene.

Har man lyst til at overvære, når lysene tændes første gang **lørdag den 1. december, så mød op ved kirkenes vestgavl kl. 19.30.**

Efterfølgende kan man gå til adventskoncert i kirken kl. 20.00

Menighedsrådet er meget taknemmelige for Mindefondens store gave.

*Britta Larsen
Povl Søndergaard*

Kirkens Korshær
er kendt for at
arbejde til fordel
for samfundets
mest
marginaliserede
og udstødte
grupper

Strik med mening

Løgumkloster Menighedsråds diakonale gruppe »Strik med mening« havde i september aflevering af det, der er produceret til Kirkens Korshærs bod i Tivoli.

Sognepræst Ian Ørtenblad, Døstrup, der sidder i hovedbestyrelsen, var glad og taknemmelig over at modtage og kunne videregive til salget. Overskuddet fra salget går dels til varmemøbler og andre af korshærens aktivite-

ter og dels til sponsorbørn. Kirkens Korshær er kendt for at arbejde til fordel for samfundets mest marginaliserede og udstødte grupper,

som bl.a. narkomaner, psykisk syge og hjemløse etc.

Britta Larsen

Udstillinger - i Dormitoriet og Glasgangen i 2019

Portalernes billedverden

24. marts - 31. maj 2019

i Dormitoriet

Mogens Leander

www.ikoner.com

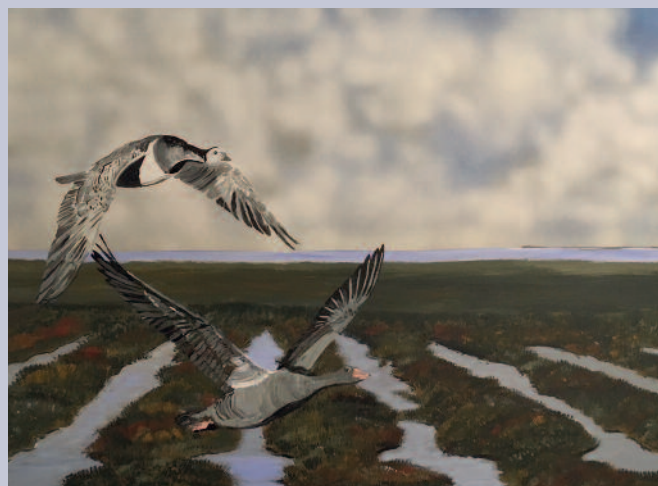

Akvarel

Fra 1. august - 31. oktober

2019 i Dormitoriet

Anja Kjølby

Vingesus i Vadehavet

Fra 1. juni - 31. juli 2019 i Dormitoriet

Margit Beckmann - www.mbart.dk

Skulpturer

Fra 1. august - 31. oktober 2019 i Glasgangen

Thomas Zickelbein

Menighedsplejen

Besøgstjeneste

Er for alle, der føler sig ensomme, eller som har brug for en besøgsven at tale med. Besøgsvennen kommer på besøg hver 14. dag, hvor hun/ han er klar til samtale, gå en tur, følges ad til et kirkeligt arrangement, læse avis, synge mm.

Kontakt Mette Rosenberg, tlf. 61 33 99 72 eller Kirsten Louise Christensen, tlf. 22 34 44 78.

Vågetjenesten

Vågetjenestens formål er at være hos og yde støtte og hjælp til døende i de sidste dage.

Skulle nogen af læserne (m/k) have lyst til at være med i arbejdet, gerne med en tidligere plejefaglig baggrund, kan man henvende sig til Koordinator Lone Duus, tlf. 51 68 61 13 eller sognepræst Sten Haarløv på tlf. 74 74 47 47. Vi kan sagtens være flere i gruppen. Der er udformet en lille folder om Menighedsplejen, Vågetjenesten og Sorggruppen. Den ligger forskellige relevante steder i byen.

Sorggruppe

Sorggruppen ved Løgumkloster kirke en sorggruppe for voksne som har mistet. Man mødes i konfirmandstuen ved præstegården, nye deltagere er altid velkomne.

Foldere ligger fremme, bl.a. i kirken og på biblioteket. Kontakt Reimer Post, tlf. 30 91 45 54.

Kong Frederiks IX's klokkespil

Kong Frederiks IX's klokkespil har 49 klokker; de mange klokker og det fornemme navn gør det til Nordens største - kongelige klokkespil. De 49 klokker er støbt i Holland af støberiet Petit & Fritsen, og klokkespillet er indviet af Dronning Margrethe II d. 19. august 1973. Klokkespillets koncerter varetages af stadsklokkenisten Ann-Kirstine Christiansen.

Faste spilletider

hverdage: 8.15, 11.45, 15.15, 16.45, 18.15, 21.00.

Søndage: (9.15, 9.50,) 15.15, 16.45, 18.15, og 21.00.

Kommende koncerter på klokkespillet:

Søndag den 2. december 2018,
kl. 14.30-15.15.

Tirsdag den 25. december
2018, kl. 14.30-15.15.

Læs mere på:

<http://www.royalcarillon.dk/>

Sognetur til Bourgogne

fra den 27. maj til 3. juni 2019

Besøg af de kendte klostre, bla. Cluny, Fontenay og Clairvaux.

Så foreligger en udførlig programfolder for sogneturen til Bourgogne. Folderen ligger fremme i Løgumkloster kirke og på biblioteket. Busrejsen er med Gislev Grupperejser, som også tager imod tilmelding **inden den 7. december** efter først-til-mølle-princippet. Tilmelding fremgår af folder.

Undervejs gøres holdt i et par af de smukke vindistrikter.

På turen ledsages vi af den kendte middelalderhistoriker, professor Brian McGuire, som også holder foredrag i Dormitoriet den 27. marts kl. 19.30: *Bernard af Clairvaux og cistercienserne - dannelse af det kristne Europa i middelalderen og i dag.*

Efter foredraget vil der blive givet en kort introduktion af turen til Bourgogne.

Se program for turen på kirkens hjemmeside.

Sten Haarløv

Forhenværende ærkebiskop af Canterbury

Rowan Williams

besøger Løgumkloster

Fra den 10.-14. januar 2019 er der i forbindelse med FUV's kursus »Levende Liturgi« besøg af fhv. ærkebiskop af Canterbury Rowan Williams. Desuden er der i løbet af kurset to koncerter med inspiration til fornyelse af kirkens salmetradition. Det skal mange kunne nyde godt af!

Der arrangeres derfor åben gratis arrangementer i Løgumkloster Kirke med blandt andet:

Torsdag 10. januar

kl. 19.30 - 21.00

Salmer fra hele verden - med Lutherbandet

Fredag den 11. januar

kl. 19.30 - 21.00

On Baptism - foredrag af Rowan Williams fhv. ærkebiskop af Canterbury

Lørdag 12. januar

kl. 15.30 - 17.00

Pilgrim - Janne Mark med band

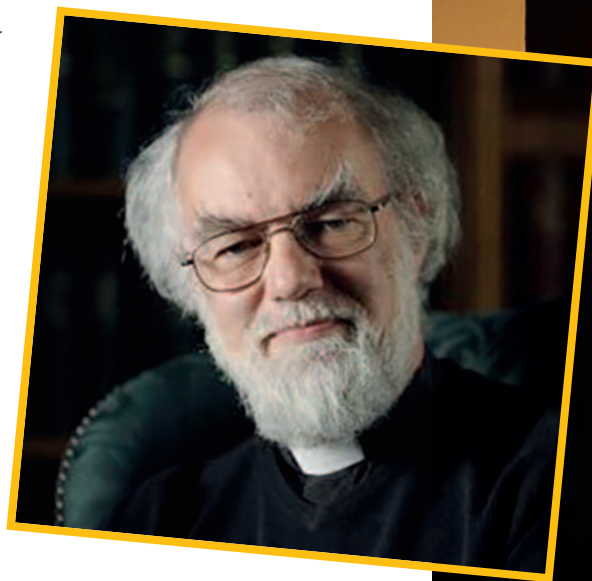
Søndag 13. januar

kl. 19.00 - 20.30

Aftengudstjeneste Rowan Williams

- læs mere på

www.loegumklosterkirke.dk

værkstedet
gudstjeneste

FOLKEKIRKENS
UDDANNELSES- OG VIDENSCENTER

LØGUMKLOSTER KIRKE, ADMINISTRATION

Slotsgade 11,
6240 Løgumkloster
Tlf. 74 74 52 40
Mobil 22 17 62 40
locusdei@gmail.com
www.loegumkloster-kirke.dk

SOGNEPRÆST (KBF)

Sten Haarløv, Storegade 7
Tlf. 74 74 47 47
Træffes bedst tirsdag - fredag
mellem 9-11
samt efter aftale.
steha@km.dk
Fridag: Mandag

KIRKETJENER

Povl Søndergaard
Tlf. 22 17 62 40
locusdei@gmail.com
povl@post8.tele.dk
Fridag: Mandag

ORGANISTER

Poul Skjølstrup Larsen
Tlf. 40 68 21 44
skjoelstrup@gmail.com
Fridag: Mandag

Dennis Bang Fick
Tlf. 23 43 31 72
organist.mail@gmail.com
Fridag: Tirsdag

KIRKESANGER

Maj-Britt Uhd Hansen
Tlf. 22 45 99 10
uhd.majbritt@gmail.com
Fridag: Mandag
På barsel frem til 2019
Kirkесanger
Mahara Jacobsen

PRÆSTESEKRETÆR

Birgit Rode
Træffes mandag og torsdag
kl. 8.30-12.30.
Tlf. 74 75 21 34
bir@km.dk

KIRKEGÅRDSLEDER

Christian Hansen
Tlf. 74 74 52 43
Mobil 40 84 24 94
lgkl.kirkegaard@gmail.com

KOMMUNIKATIONS- UDVALG:

Sten Haarløv
Povl Søndergaard (red.)

AFTENSANGSASSISTENTER:

Helene Marie Oltmann
Rebecca Bork Johansen
Erling Kristensen

MENIGHEDSRÅDET VED LØGUMKLOSTER KIRKE

Se hjemmeside

NORDSCHLESWIGSCHE GEMEINDE

Pastor: Matthias Alpen
Garvergade 14,
6240 Løgumkloster
74 74 33 33
luegumkloster@kirche.dk
www.kirche.dk

FOTOS:

Lone Stidsen
Flemming Andersen
Povl Søndergaard

Kirkelige handlinger

Dåb

Anmeldes til sognepræsten senest 4 uger før dåben. Barnet navngives til kommunen forud for dåben. Barnets fødsel-/navneattest, forældres dåbsattester og vielsestest medbringes. Navne og adresser på 2-5 faddere oplyses i forbindelse med dåbssamtalen med sognepræsten. For at være fadder skal man være døbt og mindst 13 år gammel.

Vielser

Aftales med sognepræsten i god tid inden vielsen skal foregå. Der medbringes dåbsattest og en prøvelsesattest, udstedt af kommunen tidligst 4 måneder før vielsen, som afleveres til sognepræsten sammen med navne og adresser på to vidner. Kirketjener kontaktes med hensyn til pyntning og det praktiske i kirken.

Begravelser/bisættelser

Dødsfald anmeldes til sognepræsten i det sogn, hvor afdøde havde bopæl. Begrav-

velshandlingen og tidspunktet aftales med Sognepræsten på begravelsesstedet. Dåbs- og vielsesattest anvendes til udfærdigelse af dødsanmeldelse. Kirketjener og kirkegårdsleder kontaktes med hensyn til ringning og det praktiske i kirken og på kirkegården.

Fotografering/ videoptagelse

Menighedsrådet har besluttet, at det ved dåb kan ske før eller efter gudstjenesten, og ved vielse ved ind- og udgang.

Kirkebil

til alle ældre og dårligt gående.

Man ringer selv til Agerkov Taxi tlf. 74 83 36 40 senest dagen før.

Aftensang i kirken

Hverdage kl. 17.30.

Ledes af repræsentant fra:

mandag: Byen

tirsdag: Y's Men

Løgumkloster

torsdag: Refugiet

fredag: IM/LM

lørdag: Menighedsrådet.

Onsdag - altergang

1. onsdag: Sognepræsten

2. onsdag: Sognepræsten

3. onsdag: Folkekirkens

Uddannelses- og Viden-
center

4. onsdag: FUV

5. onsdag: Sognepræsten

Gudstjenesteliste

2. december kl. 10.00
- Højmesse
1. søndag i advent
v. Sten Haarløv
Det nye kirkeår fejres med
glogg i Glasgangen

2. december kl. 14.00
- Tysk gudstjeneste
1. Søndag im Advent
v. Matthias Alpen

9. december kl. 10.00
- Højmesse
2. søndag i advent
v. Sten Haarløv

16. december kl. 10.00
- De Ni Læsninger
3. søndag i advent
v. Sten Haarløv & Matthias
Alpen

23. december kl. 10.00
- Højmesse
4. søndag i advent
v. Sten Haarløv

30. december kl. 10.00
- Højmesse
Julesøndag
v. Heine Holmgaard

1. januar 2019 kl. 10.00
- Højmesse
Nytårsdag
v. Sten Haarløv

5. & 6 januar kl. 16.15
Helligtrekongers gudstjeneste
v. Sten Haarløv

6. januar kl. 10.00
- Højmesse
Helligtrekonger søndag
v. Sten Haarløv
Kirkekaffe

6. januar kl. 14.00
- Tysk gudstjeneste
Epiphania
v. Matthias Alpen

13. januar kl. 10.00
- Højmesse
1. søndag efter helligtrekonger
v. Sten Haarløv

13. januar kl. 19.00
- aftengudstjeneste
v. forhenværende ærkebiskop
af Canterbury
Rowan Williams

20. januar kl. 10.00
- Højmesse
2. søndag efter helligtrekonger
v. Sten Haarløv

20. januar kl. 14.00
- Døvegudstjeneste
v. døvepræst Ulrich Thiim

27. januar kl. 10.00
- Højmesse
3. søndag efter helligtrekonger
v. Heine Holmgaard

3. februar kl. 10.00
- Højmesse
4. søndag efter helligtrekonger
v. Steen Tygesen

3. februar kl. 14.00
- Tysk gudstjeneste
5. Søndag v. d. Passionszeit
v. Matthias Alpen

10. februar kl. 10.00
- Højmesse
Sidste søndag efter
helligtrekonger
v. Sten Haarløv

17. februar kl. 10.00
- Højmesse
Søndag septuagesima
v. Sten Haarløv

24. februar kl. 10.00
- Højmesse
Søndag seksagesima
v. Heine Holmgaard

3. marts kl. 10.00
- Højmesse
Fastelavnssøndag
v. Sten Haarløv
Fastelavnssboller
& tøndeslagning

3. marts kl. 14.00
- Tysk gudstjeneste
Estomihi
v. Matthias Alpen

10. marts kl. 10.00
- Højmesse
1. søndag i fasten
v. Sten Haarløv

17. marts kl. 10.00
- Højmesse
2. søndag i fasten
v. Sten Haarløv

24. marts kl. 10.00
- Højmesse
3. søndag i fasten
v. Sten Haarløv

31. marts kl. 10.00
- Højmesse
Midfaste søndag
v. Jørgen Demant

JULEAFSLUTNINGER:

Torsdag den 13. december
kl. 09.30 Juleafslutning
børnehaverne

Fredag den 14. december
kl. 09.30 Juleafslutning
Dagplejerne og småbørnsgrupper
fra børnehaverne

Onsdag den 19. december
kl. 10.00 Juleafslutning
Kindergarten

Torsdag den 20. december
kl. 09.00 Juleafslutning
Distriktsskolen

Fredag den 21. december
kl. 10.30 Juleafslutning
Sportsefterskolen SINE

Fredag den 21. december
kl. 10.30 Weihnachtsfeier
Den Tyske Skole - Kapitelsalen

Søndag den 23. december
kl. 14.30 Julegudstjeneste på
Lindevang

JULEAFTEN:

**kl. 13.30 Juleaftens-
gudstjeneste**
v. Sten Haarløv

**kl. 15.00 Heiligabend-
gudstjeneste**
v. Matthias Alpen

**kl. 16.30 Juleaftens-
gudstjeneste**
v. Sten Haarløv

JULEDAGENE:

kl. 10.00 Juledag
v. Sten Haarløv

kl. 10.00 2. juledag
v. Sten Haarløv

INDSAMLING I JULEN

Julens gudstjenester besøges af
ca. 2000, og i kirken har vi den
tradition, at der samles ind med
klingsung eller i kurve ved ud-
gangen. I år samles der i julen
ind til Folkekirkens Nødhjælp
og Børnesagens Fællesråd, og
med et lille bidrag fra hver
gæst, kan vi i Logumkloster nå
et flot resultat.
MobilePay til nummer 96854

Kalender

Se omtale inde i bladet

Torsdag den 29. november
kl. 10.15
Gudstjeneste for Lindevang
og Klosterparken i kirken

Lørdag den 1. december kl. 19.30
tændes lysene på kirkegavlene

Lørdag den 1. december kl. 20.00
Adventskoncert

**Adventsgruppe i
konfirmandstuen**
lordage den 1., 8. og 15. december
fra kl. 10.00 - 12.00

Tirsdag den 4. december
kl. 19.00 - 20.30
Læsekreds i konfirmandstuen

Søndag den 9. december
kl. 16.00
Koncert

Lørdag den 15. december
kl. 16.00
Sønderjyllands Symfoniorkester

Fredag den 22. december
kl. 19.30
Julekoncert - Klosterkoret

Søndag den 23. december
kl. 14.30
Julegudstjeneste på Lindevang
v. Sten Haarløv

Fredag den 28. december
kl. 20.00
Tre kvarters festlig julemusik

Lørdag den 5. januar kl. 16.15
Helligtrekongersfest

Søndag den 6. januar kl. 16.15
Helligtrekongersfest

Torsdag den 10. januar
kl. 19.30 - 21.00
Salmer fra hele verden
- med Lutherbandet

Fredag den 11. januar
kl. 19.30 - 21.00
On Baptism - foredrag af
Rowan Williams
fhv. ærkebiskop af Canterbury

Lørdag den 12. januar
kl. 15.30 - 17.00
Pilgrim - Janne Mark med band

Søndag den 13. januar 19.00
Aftengudstjeneste Rowan Williams

Onsdag den 16. januar kl. 19.30
Sangaften i kapitelsalen

Søndag den 20. januar kl. 16.00
Koncert

Onsdag den 23. januar
kl. 19.00 - 21.00
Samtalekreds i konfirmandstuen

Torsdag den 24. januar og otte
uger frem kl. 10.00
Babysalmesang

Tirsdag den 29. januar kl. 19.30
Præsteårdsaften i den danske
præstegaard

Onsdag den 30. januar
kl. 14.00 - 15.30
og otte uger frem kl. 14.00.
Minikonfirmander i konfirmandstuen

Torsdag den 31. januar kl. 10.15
Gudstjeneste på Lindevang
v. Bent Oluf Dam

Tirsdag den 5. februar kl. 16.45
Gudstjeneste for børn

Onsdag den 20. februar kl. 19.30
Filmaften i Den Gamle Biograf

Torsdag den 28. februar kl. 10.15
Gudstjeneste på Lindevang
v. Sten Haarløv

Torsdag den 28. februar kl. 14.00
Gudstjeneste på Klosterparken
v. Sten Haarløv

Lørdag den 2. marts kl. 20.00
Koncert

Søndag den 3. marts kl. 10.00
Fastelavn med tøndeslagning

Tirsdag den 5. marts kl. 19.30
Præstegårdsaften i den tyske
præstegaard

Onsdag den 13. marts kl. 20.00
Koncert

Onsdag den 27. marts kl. 19.30
Klosteraften i Dormitoriet

Lørdag den 30. marts kl. 20.00
Koncert

Torsdag den 25. april kl. 10.15
Gudstjeneste på Lindevang
v. Sten Haarløv

**Menighedsrådsmøder i januar,
februar og marts 2019**
- se hjemmeside

Se kalender på
www.loegumkloster-kirke.dk

Alle hverdage kl. 17.30
aftensang, onsdag med
altergang